

ІНФОРМАЦІЯ

**про медико-біологічне нововведення,
яке рекомендоване для впровадження**

**КПКВК, ШИФР, № ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ, НАЗВА НДР ТА ТЕРМІН
ВИКОНАННЯ:** 6561040 (прикладні наукові та науково-технічні розробки), А 20.04,
0120U102510, «Оптимізувати діагностику та розробити методи неспецифічної
профілактики негоспітальної пневмонії, що викликана коронавірусами або поєднанням
їх з бактеріальними збудниками», 04.2020–12.2022.

НАЗВА НОВОВВЕДЕННЯ: Схема ідентифікації основних вірусних та
бактеріальних збудників негоспітальної пневмонії, що викликана коронавірусами або
поєднанням їх з бактеріальними збудниками.

АНОТАЦІЯ.

Сучасні стандарти діагностики та лікування негоспітальної пневмонії (НП) передбачають обов'язкову ідентифікацію інфекційних етіопатогенів для своєчасного призначення адекватної антимікробної хіміотерапії хворим. Етіологічна діагностика НП може здійснюватися різними способами: класичним мікробіологічним (вірусологічним або бактеріологічним), серологічним, молекулярно-біологічним та з використанням діагностичних експрес-тестів, які мають різну інформативність, особливості підготовки матеріалу та тривалість проведення, потребують відповідного лабораторного устаткування, реактивів та певної кваліфікації персоналу.

Суть нововведення, яке пропонується для впровадження, полягає у певній послідовності використання сучасних діагностичних експрес-тестів (ШТ), молекулярно-біологічної (полімеразно-ланцюгова реакція) та класичної бактеріологічної діагностики в залежності від епідеміологічної ситуації, часу появи клінічних проявів захворювання та попередньо отриманих результатів діагностики. Відповідно до епідеміологічної ситуації на COVID-19, грип та ГРВІ, тривалості захворювання на НП (менше або понад 7 днів) та попередніх результатів діагностики матеріал для дослідження (змив або мазок з носоглотки, мокротиння, кров або сеча) тестується з використанням певних ШТ на вірусні та бактеріальні збудники або проводиться діагностичний пошук з використанням мультиплексної ПЛР та/або, за умови інформативності матеріалу – здійснюється його посів на поживні середовища та встановлення чутливості бактеріального збудника до антибактеріальних препаратів. Швидкість, простота виконання, висока інформативність та відсутність потреби в додаткових вартісних реактивах та устаткуванні визначають перевагу швидких тестів (ШТ) на основі імунохроматографічного аналізу перед традиційними методами досліджень.

Застосування нововведення дозволяє значно покращити етіологічну діагностику НП - встановити етіологічний збудник у 89,0 % хворих за короткий проміжок часу (від 10-15 хв), що сприяє вчасному призначенню етіотропної терапії та позитивно впливає на ефективність лікування хворих, дозволяє запобігти зайвому навантаженню на лабораторну службу та зменшити вартість діагностики.

Апробація запропонованого нововведення проведена у відділенні неспецифічних захворювань легень у хворих на туберкульоз Державної установи "Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України".

ПОКАЗАННЯ ДО ЗАСТОСУВАННЯ: хвори з підозрою на негоспітальну пневмонію, що викликана коронавірусами або поєднанням їх з бактеріальними збудниками.

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНОГО ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОВВЕДЕННЯ: швидкі тести на респіраторні вірусні та бактеріальні етіопатогени, тест-системи для мультиплексної ПЛР, поживні середовища для бактеріологічної діагностики.

ПОСЛУГИ РОЗРОБНИКІВ ДЛЯ ОВОЛОДІННЯ НОВОВВЕДЕННЯМ:

Алгоритм етіологічної лабораторної діагностики збудників негоспітальної пневмонії під час епідемії COVID-19 або грипу : інформаційний лист / О. Я. Дзюблик та ін., НІФП НАМНУ. Київ, 2022. 4 с. ; публікації у фахових наукових виданнях; зроблені доповіді на науково-практичних конференціях, курси інформації та стажування.

УСТАНОВА-РОЗРОБНИК, АДРЕСА І РЕКВІЗИТИ: Державна установа «Національний інститут фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України», 10, вулиця Миколи Амосова, м. Київ, 03038, тел. 275-04-02, факс (044) 275-21-18.

ПРИЗВИЩЕ, ІМ'Я ТА ПО БАТЬКОВІ АВТОРІВ-РОЗРОБНИКІВ: Дзюблик О. Я., Гуменюк М. І., Капітан Г. Б., Ячник В. А., Сухін Р. Є., Денисова О. В., Боророва О. Л., Дзюблик І. В., Яковенко О. К.

КОНТАКТНИЙ ТЕЛЕФОН: (044) 270-35-61.

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВПРОВАДЖЕННЯ: Дзюблик Олександр Ярославович.

ВИСНОВОК ВЧЕНОЇ РАДИ ІНСТИТУТУ.

Нововведення, що стосується схеми ідентифікації основних вірусних та бактеріальних збудників негоспітальної пневмонії, що викликана коронавірусами або поєднанням їх з бактеріальними збудниками, є актуальним і має практичне значення.

Новизна розробки полягає у певній послідовності використання сучасних діагностичних експрес-тестів (ШТ), молекулярно-біологічної (полімеразно-ланцюгова реакція) та класичної бактеріологічної діагностики в залежності від епідеміологічної ситуації, часу появи клінічних проявів захворювання та попередньо отриманих результатів діагностики.

Застосування нововведення дозволяє швидко (від 10-15 хв) встановити етіологічний діагноз у 89,0 % хворих на НП, що сприяє вчасному призначенню етіотропної терапії та позитивно впливає на ефективність лікування хворих, дозволяє запобігти зайвому навантаженню на лабораторну службу та зменшити вартість діагностики.

Нововведення може бути впроваджено шляхом знайомства з ним на курсах інформації і стажування, семінарах, доповідей на конференціях, з'їздах, публікацій у фахових наукових виданнях.

Нововведення рекомендовано для впровадження у лікувально-профілактичних закладах України пульмонологічного та терапевтичного профілю.

ДАНА РОЗРОБКА ГРИФУ СЕКРЕТНОСТІ НЕМАЄ.

Директор

Державної установи "Національний інститут
фтизіатрії і пульмонології ім. Ф. Г. Яновського
Національної академії медичних наук України",
академік НАМН України,
д-р мед. наук, професор

Ю. І. Фещенко

Керівник теми:

Завідувач відділенням технологій
лікування НЗЛ,
д-р мед. наук, професор

О. Я. Дзюблик